

דברי תורה והסלידות

י"ל ע"י מכון אהל אברהם

להוצאת ספרי מודינו הרב הגאון ר' אברהם בן ציון ביישר שליט"א
רב דשכונת ריב"ל ביי"ש

פרשת בה"ב
כב אייר
תשפ"ג לפ"ק
גליון ת"ח
שנה ט'

לעי"נ הגה"צ מוהר"ר מאיר רפאל ב"ר ניסן זצ"ל

קול השיעורים
ממורינו הרב שליט"א
073-371-8218

אדם לעמ'ל יולד

ובחז"ל (בסנהדרין צט) הפליגו בגודל עוונו של הלומד תורה ואינו מלמדה לאחרים, רבי מאיר אומר כל הלומד תורה ואינו מלמדה הרי זה בכלל מה שכתוב כי דבר ה' בזה.

ישוב ב' קושיות הנ"ל

ואחרי כל ההקדמות שכתבתנו הרי מבואר מפורש, שבלימוד התורה יש שני דברים, א' ללמוד תורה לעצמו, ב' ללמד לאחרים, וזה התפקיד של האדם, ללמוד וללמד, ועי"ז מיישב בעבודת ישראל (על המשנה הנ"ל) היטב קושיות הנ"ל, דכוונת המשנה כך הוא: אל תחזיק "טובה" לעצמך, כלומר טוב נקרא התורה, (כי לקח "טוב" נתתי לכם) לא תשאירנו לעצמך בלבד, אלא עליך ללמד אותו לאחרים, וזהו שמסיים כי לכך נוצרת, היינו כי זה העולם הוא דוגמת עולמות העליונים שהם מקבלים זה מזה ומשפיעים זה לזה, כמה דאת אמרת ומקבלין דין מן דין, כך בעוה"ז צריך כל אחד לקבל מחבירו, וזה שלמד ישפיע וילמוד לאחרים.

אדם לעמ'ל יולד

ומוסיף העבודת ישראל פרפרת נאה, על דברי המשנה "כי לכך נוצרת" שבוה מרמז על הפסוק (איוב ה, ז) אדם לעמל יולד, שהוא נוצר לכך, דלעמ'ל הוא ר"ת ללמוד על מ'נת ללמד.

ת"ח דומה לצלוחית של פלייטין

ובאמת אל יחשוב האדם שבוה שמלמד לאחרים הוא מפסיד, אדרבא, יוצא נמי טובה לאדם עצמו אם לומד לאחרים, בדגמ' ע"ז (דף לה) איתא דרש רב נחמן בריה דרב חסדא מאי דכתיב (שיר השירים א, ג) לריח שמניך טובים למה ת"ח דומה לצלוחית של פלייטין מגולה ריחה נודף מכוסה אין ריחה נודף. ביאר המהרש"א שם, וז"ל: פירש שהת"ח דומה לצלוחית של פלייטין אם הוא מריק תורתו לאחרים ריחו נודף ומוסיף חכמה אך אם מחזיק תורתו לעצמו ואינו רוצה ללמדה לאחרים אינו מוסיף חכמה ומאבד תורתו עיי"ש באריכות דבריו.

כשאני לעצמי מה אני

ובדרך זה מפרש הגאון הצדיק רבי משה אריה פריינד אב"ד ירושלים זצ"ל מאמר המשנה (אבות פרק א' מ"ד) אם אין אני לי מי לי וכשאני לעצמי מה אני וכלומר בעשות אדם חשבון נפשו, כי אם אין אני לי מי לי, ובהיות כן יתאמץ בכל עוז להרבות במצוות ומעשים טובים, ידע וישים על לבו כי כשאני לעצמי מה אני, ר"ל אם יעבוד עבודתו לו לעצמו מבלי לזכות אחרים עמו להורות דרך ישכון אור בעבודתו ית', לעולם לא ישיג תכלית העבודה, כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ויום להחטיאו ולהפילו לבאר שחת ולולי זכות הרבים א"א להנצל מידו.

במשנה באבות (פרק ב משנה ח), אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך, כי לכך נוצרת.

שני הערות במשנה הנ"ל

באמת קשה מאוד, דלמה לא יחזיק טובה לעצמו, על זה שלמד הרבה, הרי צריך להחזיק טובה שזיכהו הקב"ה לקיים מצוותו ללמוד תורה הרבה, ועוד קשה מה הפירוש של הטעם "כי לכך נוצרת" אדרבא משום שלכך נוצר, והשלים את נפשו, בוודאי ישמח ויגל בזה.

ללמוד וללמד

ויש ליישב, על דרך דברי האור החיים הק' בפרשתינו (בחוקתי), שצריך האדם בקיום מצות התורה שני דברים האחד ללמד לעצמו והשני ללמד לאחרים דכתיב ולמדתם אתם את בניכם ושנתם וגו' ובקידושין אמרו חז"ל ולמדתם, כל שמצווה ללמוד, מצווה ללמד, וכל שאינו מצווה ללמוד אינו מצווה ללמד.

וכן כתב באוהה"ק נמי בפרשת בלק באריכות, דיש ד' כתות הצדיקים שבעם ה', א' הוא כשמואל הנביא שהיה מסבב כל ארץ ישראל ללמד ישראל תורה ומצות בכל שנה ושנה כאומרם ז"ל, ב' כת הצדיקים הקבועים לתלמוד תורה ללמוד וללמד ולהורות משפט, והיא כת העומדת בלשכת הגזית העוסקת בתורה ובהוראה כידוע, והיא בגדר הראשון עצמו אלא שהמבקש ה' יבא אליהם, מוסיף עליהם שמואל שהוא היה מסבב להורותם, ג' כת הלומדת תורה לשמה לעצמה להשכיל ולהבין אמרי נועם יתירה עליה כת הראשונה שלומדת ומלמדת, ד' היא כת המחזקת ידי הלומדים ויוצאים למלאכתם למצוא טרף.

תורת חסד

ובמסכת סוכה איתא, אמר רבי אלעזר מאי דכתיב פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה, וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד, רק תורה ללמדה לאחרים זו היא תורה של חסד, שלא ללמדה לאחרים זו היא תורה שאינה של חסד, רואים מזה שחזן שיש מצוה ללמד לאחרים, יש ג' חסד שעושים לאחרים, ובאמת עי' ברמב"ם שלא מנה זו כמצוה לחוד, אלא הוא בכלל מצוה של לימוד התורה, ותלוי זה בזה כמבואר במנין המצוות לרמב"ם ללמוד תורה וללמדה שנאמר ושנתם לבניך.

ובמנורת המאור (פ"ה) משמע כמו הרמב"ם הנ"ל שיש חיוב ללמד לאחרים ובפרט שאחרים מבקשים אותו וז"ל: כל מי שידוע תורה חייב ללמדה לאחרים ואפילו לשונאו חייב אדם ללמדה, כדגרסינן בבראשית רבה, אם רעב שונאך האכילהו לחם, מלחמה של תורה, שנאמר לכו לחמו בלחמי, ואם צמא השקהו מים, מימה של תורה שנאמר הוי כל צמא לכו למים, ואם שואל לו אדם שילמדו תורה ודאי חייב ללמדו.

יה"ר שנוכה ללמוד וללמד, וזכות הרבים יהיה תלוי בכל אחד ואחד, להינצל בכל ואין חטא בא על ידו, ולעשות רצון אבינו שבשמים מתוך שמחה ונחת תמיד.

פניני הפרשה

וז"פ והריקותי לכם וכו' עד שיובלו שפתותיכם מלומר די, ושפתותיכם רומז לתמכי אורייתא שנקרא שפון (זח"ג רג ע"ב), רק שהצדיק צריך לשמור השפע שלא תלך כי אם לישראל עם קדושו, כי השי"ת שומע תפלת כל פה והשפע הולכות מאתו ית"ש, רק מחמת שאין עדיין גאולה שלימה אז החיצונים חוטפים השפע חלילה, וצריך הצדיק לשמור השפע שלא תלך כי אם לישראל, וזה והריקותי "לכם" דייקא.

אם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו וכו' (כו, ג-ד). והקשו הראשונים הלא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין לט, ב) ואיך כתוב בתורה שכר מצות ונתתי גשמיכם בעתם וכו', גם יש להבין מה שאמר אצל החוקים תלכו ואצל המצות לשון שמירה, וגם מה שאמר בעתם לשון רבים.

ונראה דהנה האדם צריך לעבוד את השי"ת על פי אמונה, שיאמין שיש בורא שברא כל העולמות ומחיה אותם ומנהיגם כרצונו וחפצו, ושאי אפשר להשיגו ולידע אותו, ואחר כך מתוך העבודה יבין וישכיל כל זאת, שיש בורא שברא כל העולמות ומחיה אותן ומנהיגם ושאי אפשר להשיגו, כמו שכתבתי (שמות פר' תרומה ד"ה תנדב"א בשעה שאמרו) על פסוק נעשה ונשמע.

וחוקי התורה צריך לקיימם באמונה לבד בלא טעם, כמו שפירש רש"י ז"ל בפרשת חוקת (במדבר יט, ב) לפי שהשטן ואומות העולם מוניין וכו' (עיין תנחומא חקת ח' ובמדבר רבה יט, א), ובחינת אמונה נקרא בספרים רגלים, כמו שרגלים מעמידין את האדם, כן אמונה ברוחניות, לפיכך כתיב לשון תלכו בחינת רגלים, כלומר שתקיימו החוקים בבחינת אמונה לבד ולא תהרהרו אחר טעם.

ואת מצותי תשמרו, שצריך לשמור את המצות בעת עשייתה מכל מיני פניות וגבהות ח"ו וממחשבות רעות, וגם אחר עשייתה צריכה שימור כי על ידי המצוה מדבק בהשי"ת, ועל כן נקראת מצוה לשון דביקות כמו צותא חדא (עי' קידושין סג, א וברש"י ד"ה ליהוי), ואמרו חז"ל (סוטה כא, א) עבירה מכבה מצוה, וצריך לשמור אחר עשייתה מעבירה שלא לכבותה לבטל דביקות השי"ת ח"ו.

ואם תקיימו המצות כתיקונם, דהיינו החוקים באמונה לבד, בחינת רגלים, ושמירת המצות כאמור, אז ונתתי גשמיכם בעתם, דהנה יש אדם שרוצה לעשות מצוה באמת בחשק גדול ויש לו מניעת, למשל שרוצה ליתן צדקה ואין לו או מחמת מניעת הגוף, וזהו שאמר אם תקיימו מצותי כתיקונם אז אתן לכם שכר מצוה, רצה לומר שתעשו כל המצות שאתם רוצים בלי שום מניעה מדבר גשמי מחמת מניעת הגוף או ממון, וזהו פירוש (אבות פ"ד מ"ב) שכר מצוה מצוה.

וזהו ונתתי גשמיכם, רצה לומר אתן גשמיית שלכם הצריכים לקיום המצות, בעתם, של העשיות המצות, ולא יהיה לכם שום מניעה מדבר גשמי, ונתנה הארץ יבולה, דהנה השי"ת ב"ה עשה האדם מעליונים

כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם וגו', להבין כפל הלשון עבדים עבדי הם, י"ל, שבא הכתוב להורות לנו, שכל איש מישראל אינו יכול להקרא בשם עבד, אפילו להצדיקים הקדושים, אינם נקראים בשם עבד לומר עליו שהוא עבדו של צדיק הזה, כי שם עבד אינו שייך רק במי שעובד ועושה ופועל עובדות ועשיות ופעולות אשר היה מוטל על רבו לעשותם, והוא טורח ועושה הכל עבור רבו, ואז נמצא שהוא פוטר את רבו מהטירחא שהיה מוטל עליו, ועל דרך זה הצדיקים הק' נקראים עבדי ה', ע"ד (סוטה יד). הדבק במדותיו, מה הוא רחום אף אתה הוי רחום ותרחם על הבריות, וכן הקב"ה זן את כל העולמות וכל הברואים והכל ע"י פעולות ועובדות הצדיקים הקדושים ומעשיהם הטובים, ואז מתברכין כל עלמין מכל טיבו וכל חידו, ע"ד שאחז"ל ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים, כי המה זנין ומפרנסין ע"י צדקות וכשרון מעשיהם את כל העולמות ולזה נקראים הצדיקים עבדי ה', שהמה עושים מה שהיה צריך הש"י לעשות כדרך הטוב להיטיב לכל הברואים, אשרי העם שככה לו, והעובדות ומעשיהם הטובים ומצות התורה המה מוטלים ומצווים על כל איש פרטי איש הישראלי ואין אחד מהם נפטר בעשיית חבירו, ולזה א"א לתאר לשום איש ישראל בשם עבד, אפילו להצדיקים הק', אינו יכול להקרא בשם עבד שלהם כנ"ל, כי אינו פוטר את רבו במעשיו ובפעולותיו ועל שניהם כאחד חל השיעבוד לשעבד כל איבריו וחושיו לעבודת בוראו ית', ולקבל עליו עול מלכותו ויראתו, ולעשות את כל מצותיו אשר צונו, ועל כן כפל הפסוק ואמר עבדי הם לשלול בחי' זו עבד לעבדי ה', והטעם לדבר סיים בפסוק אני ה' אלקיכם, ועל שניהם כאחד חל השיעבוד וקבלת עול מלכות שמים, וכנ"ל, והבן. **אוהב ישראל**

וצויתי את ברכתי לכם וגו' (פה, כא). דהנה כתיב (עמוס ז, ב) מי יקום יעקב כי קטן, דהנה השי"ת כביכול בשבילנו הניח בחינה אחת שנקרא בחי' ז"א שד"ז צריך תיקון תמיד (עי' ע"ח ש"י פ"ג), וע"י מעשה הצדיקים יתוקן, ואני ה' לא שנית (מלאכי ג, ו) רק בשבילנו עשה עצמו בבחינות שונות, ומבשרי אחזה אלקי - כאשר ענינו רואים בזה העולם כשהמלך נוסע לדרך וגוף המלכות לא אשתני רק מחמת שהוא בדרך אז הצטרכותו הובא לו מביתו בית המלך, כמו כן כביכול אין ערוך אליו הבחינת ז"א צריך לתיקון תמיד, וצריך הצדיק להמשיך לו מבחינת אא"נ (עי' זח"ג ככח ע"ב, וע' פע"ח ש' הסליחות פ"א-פ"ב), וז"פ מי יקום יעקב, יעקב רומז לז"א (עי' זח"א קנז ע"ב), ומי רומז לבנינה (זח"א א ע"ב), משם צריך הצדיק להמשיך הארה לבחינת יעקב וכנ"ל, וזה כי קטן שנקרא ז"א, וז"פ השלך על ה' יהבך (תהלים נה, כג), כי הו"ה נקרא ת"ת (זח"ג רצו), וצריך הצדיק להמשיך ממקור ההשפעה לבחינת ז"א, וזהו על ה', וזה סוד ותתפלל חנה על ה' (עי' ש"מ א, א, י).

וזפ"ה (מלאכי ג, י) והריקותי לכם ברכה עד בלי די, ודרשו חז"ל (שבת לב ע"ב) עד שיבלו שפתותיכם מלומר די, כי המשכת השפע צ"ל בדרך משפיע ומקבל, וצריך הצדיק להמשיך שפע ג"כ לתמכי אורייתא,

ותחתונים, נשמה מעליונים וגוף מתחתונים (בר"ה, יא) לעבדו ולקיים מצותיו.

אם בחוקותי תלכו (כ"ו א) וזיכר רש"י שחקיו עמלם נתורה. עיין במלא העומר על הפסוק אם בחקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אותם (כו א) וז"ל: מה שזכר וחילק בחקתי, דפירש רש"י שתהיו עמלים בתורה והנה כבר אמרו חז"ל (סוטה כא.) תורה בעידנא דעסיק בה מגינה ומצלא מיצר הרע, בעידנא דלא עסיק בה אגוני מגני, אצולי לא מצלא, מצוה בין בעידנא דעסיק בה בין בעידנא דלא עסק בה אגוני מגני אצולי לא מצלא, נמצא שאם עמלים בתורה, ממילא ואת מצוותי תשמרו, שהוא הלא תעשה כי בעידנא דעסיק בה מצלא מיצר הרע, ואז הבא לטהר מסייעין שתעשו המצוות בפועל, ועשיתם

אותם, הגם שבעת שתעשו המצוות אין ניצולין מיצר הרע, מכל מקום קדושת התורה תסייע לכם שתעשו גם בקום ועשה.

ובספר פני מביין (דף קס"ח ע"א ד"ה אם בחוקתי הב') מפרש המשך פירוש הרש"י, עם סוף הפסוק "ועשיתם אותם" באופן אחר. וז"ל: כתב עפ"י ירושלמי (שבת פ"א) דר' שמעון בר יוחאי לא הפסיק מלימודו אפילו לקריאת שמע, דהא שינון והא שינון, ועיין רבינו יונה (ברכות ד מדפי הרי"ף) שהביא שר' שמעון בר יוחאי לא היה מתפלל אלא משנה לשנה, ור' יהודה מחודש לחודש, שלא יבטלו מתורתם, עיין שם היטב, נמצא דבמצוה התלוי רק בדיבור לא צריך להפסיק מתלמוד תורה, דהוי ג"כ שינון, וזהו שכתוב אם בחוקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה אפילו הכי את מצוותי תשמרו אמנם באיזה מצוה ועשיתם אותה שצריך לעשות מעשה.

סיפור

בביתו הפשוט של ר' נטע הכפרי החלו לשרור בתקופה האחרונה עוני ומחסור, מסיבה שאינה ברורה נתמעטה פרנסתו של ר' נטע החסיד התמים, והמחסור החל להיות מורגש בביתו לעיתים מזומנות, תחילה ניסה להסיח לבו מן הלחץ, מתוך תקווה כי במהרה תבוא הרווחה, אך ככל שחלפו הימים נעשתה פרנסתו צרה ודחוקה, ולא היה בה כדי לכלכל את בני ביתו,

חסיד נלהב היה ר' נטע, את מלאכתו עשה ארעי ותורתו קבע, תפילתו נשמעת הייתה בבית המדרש בהתלהבות ובמתנינות כמונה מעות, ונהרה תמידית שפוכה הייתה על פניו, מרבה היה להסתופף בצל רבו הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק זי"ע, ואחת לתקופה נוסע היה לשהות במחיצתו ימים אחדים, להרוות את נפשו מנעימות תורת רבו, ולהביא אל ביתו מלוא חופניים התעלות והתרוממות, עתה, כאשר קופחה פרנסתו והרעב קנה שביטה בין כותלי ביתו, הפצירו בו בני הבית כי ייסע אל רבו להזכיר את מועקתו, ולהתברך מפיו בהצלחה, שיערי פרנסה יפתחו בפניו כמקדם, ר' נטע ביטל את דבריהם במחי יד, "הכיצד יעלה על הדעת להזכיר בפני מורי ה'שרף' עניינים גשמיים והבלי עולם הזה?" תמה, "הלוא אין לו לרבי הקדוש בעולמו אלא ד' אמות של תורה, תפילה ועבודת הבורא", כאשר למחחת היום לעת ערב שב ר' נטע לביתו שוב בידיים ריקות, חברו עליו שוב בני ביתו בהפצרות כי יואיל לחלות את פני רבו, ולהזכיר, ולו ברמיזה, כי נצרך הוא לברכה בענין הפרנסה, ר' נטע השיב בהחלטיות: "בסטרעליסק אין מדברים כלל מגשמיים! אם אתאונן שם על מיעוט פרנסה וכדומה, אהיה למשל ולשנינה בעיני כל ידידי החסידים!".

לא הרחק ממקום מושבו של ר' נטע מצויה הייתה פרימישלאן העיר, שנתפרסמה בזכות הצדיק היושב בה הלוא הוא הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן זי"ע, (יו"ד כ"ט א"ר) יהודים רבים באים היו לפקוד את בית מדרשו של הצדיק, שנודע בכוח ברכותיו הקדושות שלא שבו ריקם, וישועות לאין מספר נפוצו ממקום משכן הצדיק והושפעו ברחמים על המייחלים להם, רוח הקודש חופפת הייתה תדיר בחדרו של הצדיק, שהיה מביט באספקלריה המאירה

מסוף העולם ועד סופו, פעמים רבות, מסיט היה הרבי מעט את המסווה, ומגלה לפני סובביו והבאים בצילו את ידו הגדולה ועיניו הצופיות, בגלותו את צפונותיו עולה היה בידו להשיב למוטב בנים שסרחו, ולהעלות עלי דרך ה' יהודים תועים, גם ישועות ונחמות ממשוך היה בכוח זה, כאשר מורה היה למחלים את פניו לפועל על-פי הוראותיו, ובכך יוצאים היו מאפילה לאורה ומצרה לרווחה, דרך קדושה זו עשתה לה הדים רבים, אך גם תהיות עוררה, בבית מדרשו של הרה"ק רבי אורי מסטרעליסק לא הסכינו לכגון דא, מחזות שמימיים וגילויי רוח הקודש לא נראו במחזותם, וה'מופתים' מוסתרים היו - הסתר בתוך הסתר, לא נראתה בעיניו של הרה"ק מסטרעליסק הנהגה זו בה נהג הרה"ק רבי מאיר מפרימישלאן, ומורת רוחו מכך ידועה הייתה אף לחסידיו, עתה, כאשר חלף לו חודש נוסף בביתו של ר' נטע, והאופה החל להציק בדרישותיו לפרוע את החוב שהולך ותופח, העלו בני הבית על דל שפתם רעיון נועז: "הנה שמו של הצדיק מפרימישלאן נודע לכול כפועל ישועות בקרב הארץ, ורבים נושעים מברכותיו, קום נא אפוא אתה גם-כן וסע להיכלו של הצדיק, אולי משם תבוא לנו הרווחה", ר' נטע רצה לסרב בתוקף, דעת רבו אודות ה'מופתים' וגילויי רוח הקודש ידועים הרי לכול, אך כאשר מבטו נפל על ילדיו הקטנים, המתהלכים יחפים בחצר לאחר שמנעליהם יצאו זה מכבר מכלל שימוש - החל להתיישב בדבר, "אוכל לנסוע בחשאי ומבלי שאיש יידע על כך" סבר בלבו, "לא אגלה לידידי מהי מטרת נסיעתי, אסע בחופזה ואשוב תיכף", יום ויומיים היסס עדיין ר' נטע אם להוציא את התכנית אל הפועל, אך מקץ שלושה ימים, כאשר כלו כבר כל הקיצין, נטל את צרורו ויצא לעבר פרימישלאן.

כאשר עמד ר' נטע בפני הצדיק, פתח את סגור לבו ותינה את כל תלאתו, הוא סיפר כי זה תקופה ארוכה שוררת עניות בביתו, ועתה אין החנווני חפץ למכור לו עוד בהקפה, ואין לו לחם לפי הטף, בדבריו גילה את אוזני הרבי כי מחסידו סטרעליסק הינו, וכי בני הבית אינם מרפים ממנו זה זמן רב שזיכר את מועקתו בפני רבו, אך הוא בוש לעשות כן, עתה אור עוז ובא לפרימישלאן לבקש על

היה! שכן כך נוהג היה הצדיק, לרוב בטחוננו בבורא יתברך, לא השהה בביתו מעות מעת לעת, ובכל יום היה מפזר את כל מעותיו, לא הניח פרוטה ללון בביתו, בראות הרבנית כי השעה מתאחרת ואין בידה אפילו פיסת ירק לכבוד שבת, נכנסה אל הצדיק בצער, וגילתה את אוזנו כי השבת ממשמשת והבית ריקם, הרבי נסך בה ביטחון, בצוותו כי יתנו עצים בתנור וישפתו מים על הכירה, וישועת ה' כהרף עין, עוד מעט קט יהיה להם כל מחסורם, מילאה הרבנית אחר דברי הצדיק, וישבה לצפות לישועה, חלפו להם השעות ודבר לא התרחש, בינתיים נתאחרה השעה ועייפות פשטה בגופם של בני הבית, שנתנממו תוך כדי ציפיתם.

לפתע נשמע קול טריקת דלת, והרבנית שהתנממה על כסאה, התעוררה בבהלה, להפתעתה, גילתה כי בסמוך לדלת מונחים סלים מלאים כל טוב, ואין איש, נכנסה בשמחה לרבי ובישרה כי שליה עלום חדר אל ביתם בחשאי והניח אחריו כל מיני מטעמים לכבוד השבת, שמע הרבי ופסק: "לא נוכל להסתפק מהמאכלים כל עוד לא נדע מי הביאם הלום, עליכם לחפש אחר האיש שהניח את המנות, ולהביאם הנה", מיד יצאו בני הבית לחפש אחר האיש, אך נפש חיה לא נראתה ברחוב החשוך, הוזעקו אחדים מן החסידים שישבו בביהמ"ד, ויצאו לחפש אחר האיש, לבסוף איתרו בפאתי העיר עגלה רתומה לסוס, המפלסת את דרכה בשלג, עטו עליה החסידים, וגילו את ר' נטע יושב בתוכה, חרד ומבוהל על כי 'נתפס', השיבו את ר' נטע לאחוריו, והעמידוהו לפני הצדיק, כאשר ראהו הרבי, שאלו בחדווה, "האתה הוא זה שהביא אל ביתי מיני מגדנות לכבוד השבת והחיה את נפשי?" ר' נטע אישר בשפה רפה, "ולמה זה נחבאת לברוח מפניי?" הקשה הרבי, "ומניין ידעת כי כה זקוק אני בשעה זו לצרכי השבת?" הוסיף ושאל, לא נותרה לך נטע ברירה, והוא נאלץ על כורחו לגלות לרבו כי ביקר במעונו של הצדיק מפרמישלאן עקב עוניו אשר תקף עליו, והוא שהורה לעשות כן, אורו פניו של הצדיק, וברך את ר' נטע כי מעתה לא יידע עוד מחסור כל ימיו, וממעשה זה ואילך, נקשרה אהבה בין שני הצדיקים.

(במקורות רבים מובא סיפור הנ"ל, בישועת החסיד בזרעא היא וקיימא)

נפשו, כאשר סיים את דבריו, שאל הצדיק: "שמה אפשר כי יואילו בעלי החנויות להקיף לך עבור שבוע נוסף, אך הפעם? חכך ר' נטע בדעתו, והשיב, "אפשר, כי אם אפציר בהם מאד, יעניקו לי אך הפעם לשבוע זה בלבד", "ניחא", ניכרה שביעות רצון על פניו של הצדיק, "אם כן אפוא, עשה כפי שאורה לך, ובעזרת השם יתברך לא תדע עוד מחסור", כאן הורה הרבי לר' נטע בפרוטרוט: "תלך אל כל בעלי החנויות, ותקנה לך כל צרכי השבת והשבוע כולו, בשר ודגים, ירקות ולחמים, יין וכל מטעמים, ותחלק הכול לשני חלקים, את החלק האחד תותיר בביתך, לכלכלת בני הבית ולצרכי השבת, ואילו את החלק הנותר תארוז היטב ותעמיס על עגלה, קודם השבת תועיד את פניך לעבר בית רבך שבסטרעליסק, ושם תניח את כל הכבודה אשר עמך, מכאן ואילך הייה סמוך ובטוח כי פרנסתך לא תחסר עוד, ותהיה מצויה תמיד בשפע!".

שמח ר' נטע, ולא הרבה אחר הדברים כלום, זכות היא לו ליהנות את רבו במיני מטעמים, ואם בכך תלויה ישועתו – יפה הדבר שבעתיים, שב לעיירתו, ופנה ראשונה אל החנווני, לאחר שהכביר עליו בהפצרות נענה לו, בהזהירו כי לא יוסיף עוד לראות פניו בלעדי הכסף, אחר, פנה אל האופה ואל שאר בעלי החנויות לממכר המזון, ואחר שתדלנויות רבות הואילו להקיף לו אך הפעם, כאשר נכנס אל ביתו, הניח על השולחן מכל הטוב אשר בידו, לקול מצהלות ילדיו הרכים, ונפנה מיד להכין מנה נאה עבור רבו, לאחר שהניח בסל בשר ודגים ומיני מטעמים, ושאר כל צרכי השבת בהרחבה, עלה על העגלה ויצא מיד סטרעליסקה, עתה היא שעת אחר-צהריים של יום חמישי, ועקב ימות החורף הקצרים, עליו למהר לצאת לדרך, בכדי שיהא סיפק בידו לשוב לקראת השבת.

בביתו של הצדיק בסטרעליסק, ישבה הרבנית, אובדת עצות, ליל-שישי ירד זה מכבר, אך בביתה אין עדיין קדירות שפותות על הכירה, בבוקר השכם נכנסה אל הצדיק, לבקש ממנו מעות עבור קניית צרכי השבת, אך לא היה בידו מאומה, סברה כי אולי במשך היום יבואו אחדים מן החסידים ויביאו פרוטות אהדות, אך איש לא הביא כל אותו היום, וכיון שלא הביאו כסף בו ביום – לא

בית הוראה "אהל ציון" \ בנשיאות מורינו הגה"צ רבי בנציון ביער שליט"א

מודעה נחוצה

ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

הננו להודיע דה' בית הוראה' עוברת לשכון בבנין החדש והמורחב דביהמ"ד סלנט (מאחורי בנין ביהמ"ד הישן)

ובזה הזמן הננו להודות מקרב ליבנו

לכש"ת הרב שמואל אהרן ווייס שליט"א - ראש כולל סלנט

לרגל שמחת חנוכת בית המדרש החדש, כלילת יופי בבנין המפואר והמהודר

ונביע בזה רגשי תודה והערצה, מקרב ולב נרגש והומה, על האכסניא לבית הוראה, שמטוב לבו הקדיש מקום מורחב מיום היווסדה עד היום הזה, והתמסרותו העצומה בכל לוו"נ בכל הצטרכויות הבית הוראה, תמידין כסדרן, וכל מעייניו רק להרבות הרחבת הדעת לכל הקהילה ולכל השכונה, ובפרט למורינו הרב שליט"א

ברכותינו נתונה, מעומקא דלבא, שיוכה בס"ד לברכת הכתוב, "כל היום חונן ומלוח וזרעו לברכה" כפירוש החתם סופר, שעולה על מי שמלוה מזמנו לציבור, ויוכה לראות זרעו לברכה, בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות מכל יוצ"ח, בהרחבת הדעת ובכל אשר יפנה יצליח, מתוך שמחה תמיד.